

Comisia protecție socială, sănătate și familie

RAPORT

asupra proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative

(nr.363 din 22.11.2021. lectura II)

Comisia protecție socială, sănătate și familie a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (nr.363 din 22.11.2021., lectura II), inițiativă legislativă a deputatului Dan Perciun.

Proiectul sus-menționat a fost avizat de către Guvern. Propunerile Guvernului, de rând cu amendamentele deputaților în Parlament și obiecțiile Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului se regăsesc în Sinteza amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor la proiectul de lege, care este parte integrantă a Raportului.

De asemenea a fost redactat și textul proiectului pentru lectură finală (se anexează).

Cu votul majorității membrilor Comisiei prezenți în ședință (5 voturi „pentru”, 3 voturi „împotriva”), Comisia a propus examinarea și adoptarea proiectului de lege sus-menționat în ședința de plen a Parlamentului în lectura II, luând în considerare amendamentele acceptate de către Comisie.

Dan PERCIUN
Președintele Comisiei

Ex. Iu. Milicenco
Tel.022-820-532

L E G E

pentru modificarea Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 42–44, art. 247), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 9, litera e) va avea următorul cuprins:

„e) pensie anticipată pentru carieră lungă.”

2. La articolul 12, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Cuantumul pensiei minime pentru limită de vârstă se stabilește anual de către Guvern și este cel puțin egal cu cuantumul pentru anul precedent indexat în condițiile art. 13 alin. (2).”

3. Articolul 13 va avea următorul cuprins:

„Articolul 13. Indexarea pensiilor

(1) Pensiile se indexează anual la 1 aprilie.

(2) Coeficientul de indexare constituie creșterea anuală a indicelui prețurilor de consum pentru anul precedent anului indexării. Coeficientul de indexare se stabilește de către Guvern.

(3) Suplimentul de solidaritate reprezintă o componentă a pensiei care nu se indexează. Cuantumul acestuia variază anual în funcție de indexarea și majorarea pensiei calculate și de evoluția pensiei minime.”

4. Legea se completează cu articolul 13¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 13¹. Majorarea pensiilor

(1) Cuantumul pensiilor calculate în conformitate cu prezenta lege se majorează anual la 1 aprilie în sumă fixă.

(2) Suma fixă prevăzută la alin. (1) se determină prin indexarea cuantumulului pensiei medii cu 50% din creșterea produsului intern brut în termeni reali în anul precedent. Suma fixă se stabilește de către Guvern.

(3) Cheltuielile pentru majorarea pensiilor sunt achitate din mijloacele bugetului asigurărilor sociale de stat.”

5. Legea se completează cu articolul 15² cu următorul cuprins:

„Articolul 15². Pensia anticipată pentru carieră lungă

(1) Dreptul la pensie anticipată pentru carieră lungă se acordă persoanelor care au realizat un stagiul contributiv de cotizare cu 5 ani pentru bărbați și cu 3 ani pentru femei mai mare decât cel prevăzut la art. 42 alin. (1).

(2) La calcularea stagiului de cotizare necesar acordării pensiei anticipate pentru carieră lungă nu se iau în calcul perioadele necontributive prevăzute la art. 5 alin. (2).

(3) Cuantumul pensiei anticipate pentru carieră lungă se stabilește în aceleași condiții în care se stabilește cel al pensiei pentru limită de vârstă.

(4) Pensia anticipată pentru carieră lungă se acordă de la data depunerii cererii.

(5) La data îndeplinirii cumulative a condițiilor pentru acordarea pensiilor pentru limită de vârstă prevăzute la art. 15 alin. (1) se acordă, la cerere, pensie pentru limită de vârstă prin adăugarea perioadelor necontributive asimilate și a celor contributive.”

6. La articolul 18, cuvintele „Instrucțiunii privind modul de determinare a dizabilității și capacității de muncă” se substituie cu cuvintele „Instrucțiunii privind determinarea gradului de dizabilitate”.

7. La articolul 31:

alineatul (2) se completează cu următoarele enunțuri: „Cererea de acordare a pensiei poate fi depusă în formă electronică cu aplicarea semnăturii electronice, prin intermediul portalului guvernamental unic al serviciilor publice, al portalului guvernamental al cetățeanului ori al paginii web oficiale a Casei Naționale de Asigurări Sociale, cu excepția persoanelor menționate la alin. (2¹) din prezentul articol și în cazul stabilirii pensiilor prevăzute la art. 9 lit. c)–e) din prezenta lege. Pensia se stabilește în baza datelor din contul personal al asiguratului, gestionat în conformitate cu Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale.”

la alineatul (2¹), după cuvintele „nu are încheiat un acord privind asigurările sociale” se introduc cuvintele „sau reprezentantul său desemnat prin procură”;

la alineatul (3), textul „30 de zile” se substituie cu textul „60 de zile”;

articolul se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) Cererea de pensionare, depusă conform prevederilor alin. (1), (2) sau (2¹), poate fi retrasă de persoana care a depus-o, până la emiterea deciziei de stabilire a pensiei.”

8. La articolul 32 alineatul (4):

la litera a), textul „30 de zile” se substituie cu textul „90 de zile”;

la litera b), textul „60 de zile” se substituie, în ambele cazuri, cu textul „90 de zile”.

9. La articolul 36 alineatul (3), după cuvintele „va completa certificatul de viață și îl va semna la” se introduce textul „autoritatea administrației publice locale, la un notar public sau la”.

Art. II. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2022.

(2) Începând cu 1 ianuarie 2022, suportul financiar de stat, în condițiile pct. 2) al art. IV din Legea nr. 147 din 17/2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 223–230, art. 505), cu modificările ulterioare, nu se stabilește.

(3) Legea nr. 231/2020 pentru modificarea Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr. 353–357, art. 268) se abrogă.

(4) Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

ЗАКОН
о внесении изменений в Закон
о государственной пенсионной системе № 156/1998

Парламент принимает настоящий органический закон.

Ст. I. – В Закон о государственной пенсионной системе № 156/1998 (повторное опубликование: Официальный монитор Республики Молдова, 2004 г., № 42–44, ст. 247), с последующими изменениями, внести следующие изменения:

1. Пункт е) статьи 9 изложить в следующей редакции:

«е) досрочная пенсия за продолжительный труд.».

2. Часть (1) статьи 12 изложить в следующей редакции:

«(1) Размер минимальной пенсии по возрасту устанавливается ежегодно Правительством и должен быть по меньшей мере равным размеру минимальной пенсии за предыдущий год, индексированному в соответствии с частью (2) статьи 13.».

3. Статью 13 изложить в следующей редакции:

«Статья 13. Индексация пенсий

(1) Пенсии индексируются каждый год 1 апреля.

(2) Коэффициент индексации равняется годовому приросту индекса потребительских цен за год, предшествующий году индексации. Коэффициент индексации устанавливается Правительством.

(3) Надбавка солидарности представляет собой неиндексируемую часть пенсии. Ее размер меняется ежегодно в зависимости от индексации и повышения исчисленной пенсии и изменения минимальной пенсии.».

4. Дополнить закон статьей 13¹ следующего содержания:

«Статья 13¹. Повышение пенсий

(1) Размер пенсии, установленный в соответствии с настоящим законом, повышается ежегодно 1 апреля на фиксированную сумму.

(2) Фиксированная сумма, предусмотренная в части (1), определяется путем индексации размера средней пенсии на 50 процентов прироста валового внутреннего продукта в реальном выражении в предыдущем году. Фиксированная сумма устанавливается Правительством.

(3) Расходы на повышение пенсий оплачиваются из средств бюджета государственного социального страхования.».

5. Дополнить закон статьей 15² следующего содержания:

«Статья 15². Досрочная пенсия за продолжительный труд

(1) Право на досрочную пенсию за продолжительный труд предоставляется лицам, которые приобрели по страховым периодам страховой стаж, превышающий на 5 лет для мужчин и на 3 года для женщин стаж, предусмотренный в части (1) статьи 42.

(2) При исчислении страхового стажа, необходимого для назначения досрочной пенсии за продолжительный труд, не засчитываются нестраховые периоды, предусмотренные в части (2) статьи 5.

(3) Размер досрочной пенсии за продолжительный труд устанавливается на тех же условиях, что и размер пенсии по возрасту.

(4) Досрочная пенсия за продолжительный труд назначается со дня подачи заявления.

(5) Со дня совокупного выполнения условий назначения пенсии по возрасту, предусмотренных частью (1) статьи 15, пенсия по возрасту назначается по заявлению путем сложения приравненных нестраховых периодов и страховых периодов.».

6. В статье 18 слова «Инструкции о порядке определения ограничения возможностей и трудоспособности,» заменить словами «Инструкции об определении степени ограничения возможностей,».

7. В статье 31:

часть (2) дополнить текстом: «Заявление о назначении пенсии может быть подано в электронной форме с применением электронной подписи через единый правительственный портал государственных услуг, правительственный портал гражданина или официальную веб-страницу Национальной кассы социального страхования, за исключением лиц, указанных в части (2¹) настоящей статьи, и в случае назначения пенсий, предусмотренных в пунктах с)–е) статьи 9 настоящего закона. Пенсия устанавливается на основании данных индивидуального счета застрахованного лица, который ведется в соответствии с Законом о государственной системе социального страхования № 489/1999.»;

часть (2¹) после слов «не заключившее с Республикой Молдова соглашение о социальном страховании,» дополнить словами «или его представитель, назначенный по доверенности,»;

в части (3) слова «в 30-дневный» заменить словами «в 60-дневный»;

дополнить статью частью (5) следующего содержания:

«(5) Заявление о назначении пенсии, поданное в соответствии с положениями частей (1), (2) или (2¹), может быть отозвано подавшим его лицом до вынесения решения о назначении пенсии.».

8. В части (4) статьи 32:

в пункте а) слова «30 дней» заменить словами «90 дней»;

в пункте б) слова «60 дней» заменить в обоих случаях словами «90 дней».

9. Часть (3) статьи 36 после слов «оформляет и подписывает свидетельство о жизни» дополнить словами «в органе местного публичного управления, у публичного нотариуса либо».

Ст. II. – (1) Настоящий закон вступает в силу с 1 января 2022 года.

(2) Не устанавливается начиная с 1 января 2022 года государственная финансовая поддержка на условиях пункта 2) статьи IV Закона о внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты № 147/2014 (Официальный монитор Республики Молдова, 2014 г., № 223–230, ст. 505), с последующими изменениями.

(3) Закон № 231/2020 о внесении изменений в Закон о государственной пенсионной системе № 156/1998 (Официальный монитор Республики Молдова, 2020 г., № 353–357, ст. 268) признать утратившим силу.

(4) Правительству в трехмесячный срок со дня опубликования настоящего закона в Официальном мониторе Республики Молдова привести свои нормативные акты в соответствие с ним.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ПАРЛАМЕНТА

SINTEZA
amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor
la proiectul lege pentru modificarea unor
acte normative

(nr.363 din 22.11.2021)

Nr. crt.	Textul părții constitutive a actului legislativ în vigoare care se propune a fi modificat, completat sau abrogat	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului, propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii, obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond
1	2	3	4	5	6
1.		Pentru modificarea unor acte normative	Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului	Privitor la denumirea proiectului de act normativ, art.42 alin.(4) din legea nr.100/2017 dispune, că „dacă se modifică sau se abrogă un singur act normativ, în denumirea noului act se indică numărul, anul și denumirea integrală a actului normativ modificat sau abrogat”. Având în vedere, că proiectul de lege prevede modificarea	Se acceptă. Proiectul va avea următoarea denumire: „Pentru modificarea Legii nr.156/1998 privind sistemul public de pensii (9 voturi „pentru”)

	doar a legii nr.156/1998 privind sistemul de pensii, titlul acestuia va face referință la modificarea acestei legi.				
2.	<p>Articolul 9. Categoriile de pensii în sistemul public, se acordă următoarele categorii de pensii: e) pensie anticipată pentru limită de vîrstă.</p>	<p>La articolul 9 lit. e) va avea următorul cuprins: „e) Pensia anticipată pentru stagiul lung;”</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>În art.9, lit. e) se propune includerea în categoria de pensii. Sub aspect terminologic, reținem că la Cap. XII, rubrica „ indicatori de produs/realizat” din Planul de acțiuni ale Guvernului pentru anii 2021-2022 se operează cu termenul de „pensie anticipată pentru carieră lungă, pentru care motiv se va vedea terminologia respectivă. Obiecția este valabilă și pentru art.15¹.</p>	<p>Se acceptă. (9 voturi „pentru”) La articolul 9 lit. e) va avea următorul cuprins: „e) Pensia anticipată pentru carieră lungă;”</p>
					<p>Se acceptă. Articolul 15² va avea următorul cuprins: „Articolul 15². Pensia anticipată pentru carieră lungă (1) Dreptul la pensie anticipată pentru carieră lungă se acordă persoanelor</p>

					<p>care au realizat un stagiul contributiv de cotizare cu 5 ani pentru bărbați și cu 3 ani pentru femei mai mare decât cel prevăzut la art. 42 alin. (1).</p> <p>(2) La calcularea stagiului de cotizare necesar acordării pensiei anticipate pentru carieră lungă nu se iau în calcul perioadele necontributive prevăzute la art. 5 alin. (2).</p> <p>(3) Cuantumul pensiei anticipate pentru carieră lungă se stabilește în aceleași condiții în care se stabilește cel al pensiei pentru limită de vârstă.</p> <p>(4) Pensia anticipată pentru carieră lungă se acordă de la data depunerii cererii.</p> <p>(5) La data îndeplinirii</p>
--	--	--	--	--	---

3.	<p>Articolul 5. Stagiul de cotizare (2) Perioadele necontributive ale asiguratului asimilate stagiului de cotizare sînt: e) perioada de rezidențiat în învățămîntul postuniversitar obligatoriu;</p>		<p>Deputații în Parlament Ana OGLINDA și Adrian BELÎ</p>	<p>Art. 1 se completează, după cum urmează: - Art.5 alin.(2) lit. e), se expune în redacție nouă: „e) studiile de formare profesională prin internatura, secundariat clinic, perioada de rezidențiat, în învățămîntul obligatoriu</p>	<p>cumulative a condițiilor pentru acordarea pensiilor pentru limită de vîrstă prevăzute la art. 15 alin. (1) se acordă, la cerere, pensie pentru limită de vîrstă prin adăugarea perioadelor necontributive asimilate și a celor contributive.”</p>
				<p>Nu se acceptă. (2 voturi „pentru”, 6 abțineri de la vot)</p> <p>În conformitate cu prevederile pct. 61 și 77 din Regulamentul privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea</p>	

					<p>pensiilor, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 165/2017, perioada de rezidențiat (internatura și secundariatul clinic) în învățământul postuniversitar obligatoriu se include în stagiul de cotizare ca perioadă necontributivă și se confirmă prin diploma de licență sau certificatul privind realizarea studiilor postuniversitare.</p>
4.			<p>Deputatul în Parlament Vladimir ODNOSTALCO</p>	<p>La punctul 3 din proiect, articolul 13, alin. (1) și alin. (2) vor avea următorul conținut: "(1) <i>Pensiile se indexează în fiecare an, la 1 aprilie și la 1 octombrie.</i> (2) <i>La 1 aprilie, coeficientul de indexare</i></p>	<p>Nu se acceptă. Nu a fost susținut de către Guvern. (4 voturi „pentru”, 5 abțineri de la vot)</p>

5.		<p>3. Se completează cu articolul 13¹:</p> <p>„13¹ Majorarea pensilor de asigurări sociale</p> <p>(1) Pensile calculate stabilite în conformitate cu prezenta lege, se majorează anual la 1 aprilie în sumă fixă.</p>	Guvernul Republicii Moldova	<p>Cu referire la articolul 13¹ din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, se propune ca acesta să fie expus în următoarea redacție:</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>(5 voturi „pentru”, 1 vot „împotriva”, 3 abțineri de la vot)</p> <p>Punctul 4 va următoarea redacție:</p>
				<p>va fi egal cu media creșterii anuale a indicilor prețurilor de consum din ultimii 3 ani, iar la 1 octombrie – cu rata inflației înregistrată în primul semestru al anului în curs. Coeficientul de indexare se stabilește de către Guvern.”</p> <p>Considerăm oportun ca indexarea pensilor să aibă loc de două ori pe an, așa cum este prevăzut în prezent, avînd în vedere faptul că această formulă s-a dovedit eficientă și în interesul populației Republicii Moldova.</p>	

	<p>(2) Suma fixă reprezintă creșterea pensiilor rezultată din indexarea cuantumului pensiei medii cu 50% din creșterea economică reală a anului precedent. Suma fixă se stabilește de către Guvern.</p> <p>(3) Cheltuielile pentru majorarea pensiilor sînt suportate din bugetul asigurărilor sociale de stat.</p>	<p>131. Majorarea pensiilor de asigurări sociale</p> <p>(1) Pensiile stabilite în conformitate cu prezenta lege se majorează anual la 1 aprilie în sumă fixă.</p> <p>(2) Suma fixă prevăzută la alin. (1) se determină prin indexarea pensiei cuantumului pensiei medii cu 50% din creșterea produsului intern brut în termeni reali în anul precedent. Suma fixă se stabilește de către Guvern.</p> <p>(3) Cheltuielile pentru majorarea pensiilor sunt achitate din mijloacele bugetului asigurărilor sociale de stat.</p> <p>Este de menționat că, în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, este necesar de a elabora analiza ex-ante a proiectului de lege și de a completa nota informativă cu costurile</p>	<p>„Legea se completează cu articolul 13¹ cu următorul cuprins: „Articolul 13¹. Majorarea pensiilor (1) Cuanumul pensiilor calculate în conformitate cu prezenta lege se majorează anual la 1 aprilie în sumă fixă. (2) Suma fixă prevăzută la alin. (1) se determină prin indexarea cuantumului pensiei medii cu 50% din creșterea produsului intern brut în termeni reali în anul precedent. Suma fixă se stabilește de către Guvern. (3) Cheltuielile pentru majorarea pensiilor sunt achitate din mijloacele bugetului asigurărilor sociale de stat.”</p>
--	---	---	---

6.				<p>implementării, inclusiv asupra impactului bugetului de stat și a bugetului asigurărilor sociale de stat. Prin urmare, autorul urmează să prezinte calculul estimativ privind mijloacele necesare suplimentare pentru implementarea proiectului de lege.</p> <p>În contextul celor expuse, Guvernul susține proiectul de lege înaintat cu titlu de inițiativă legislativă, cu condiția ajustării acestuia conform propunerilor menționate mai sus.</p>	
		<p>3. Se completează cu articolul 13¹:</p> <p>„13¹ Majorarea pensiilor de asigurări sociale</p> <p>(1) Pensiile calculate stabilite în conformitate cu prezenta lege, se majorează anual la 1 aprilie în sumă fixă.</p>	<p>Deputații în Parlament Diana CARAMAN și Valeriu MUDUC.</p>	<p>La punctul 3 din proiect:</p> <p>1) art. 13., alin. (2) va avea următorul conținut:</p> <p>”(2) Coeficientul de indexare constituie media dintre creșterea anuală a indicelui prețurilor de consum și</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Nu a fost susținut de către Guvern.</p> <p>(4 voturi „pentru, 5 abțineri de la vot)</p>

	<p>(2) Suma fixă reprezintă creșterea pensiilor rezultată din indexarea cuantumului pensiei medii cu 50% din creșterea economică reală a anului precedent. Suma fixă se stabilește de către Guvern.</p> <p>(3) Cheltuielile pentru majorarea pensiilor sînt suportate din bugetul asigurărilor sociale de stat.</p>		<p>creșterea anuală a salariului mediu pe țară pentru anul precedent, determinate în modul stabilit de Guvern, indexării fiind supusă numai partea de pensii achitată din mijloacele bugetului asigurărilor sociale de stat.”</p> <p>2) art.13¹, alin. (1) și (2) vor avea următorul conținut:</p> <p>”(1) Pensiile calculate stabilite în conformitate cu prezenta lege, se majorează anual la 1 octombrie”</p> <p>”(2) Majorarea pensiilor se va efectua în mărime de 15% anual, care va fi stabilită și prevăzută de către Guvern în bugetul asigurărilor sociale de stat pe anul următor.”</p> <p>Argumentare: Necesitatea modificării, este dictată și argumentată de funcționalitatea efectivă a lor în perioada precedentă a anilor 2001</p>
--	---	--	---

				<p>– 2009, perioada guvernării comunistilor, cînd au fost substituite mecanismele precedente și au fost adoptate propunerile menționate, fiind obținută funcționalitatea sistemului de pensii, stabilitatea și speranța în echitatea socială. Valoarea medie a pensiilor lunare pentru vîrstă, din anul 2001 pînă în anul 2009 s-a mărit de 7 ori.</p>	
7.	<p>Articolul 151. Pensia anticipată pentru limită de vîrstă</p>	<p>4. Se completează cu art. 15¹ cu următorul cuprins: „Articolul 15¹. Pensia anticipată pentru stagiul lung (1) Dreptul la pensie anticipată pentru stagiul lung se acordă persoanelor care au realizat un stagiul contributiv de cotizare cu 5 ani pentru bărbați și cu 3 ani pentru femeii mai mare decît</p>	<p>Deputatul în Parlament Vladimir ODNOSTALCO</p>	<p>La punctul 4 din proiect, articolul 15¹ sintagma "contributiv" se exclude.</p>	<p>Nu se acceptă. Nu a fost susținut de către Guvern. (4 voturi „pentru”, 5 abțineri de la vot)</p>

8.	<p>Articolul 15¹. Pensia anticipată pentru limită de vîrstă</p>	<p>cel prevăzut la art. 42 alin. (1) din prezenta lege.</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>În partea ce ține de completarea legii cu art.15¹, ținem să precizăm, că acest articol a fost abrogat prin Legea nr.317/2017 pentru modificarea și completarea legii nr.156/1998 privind sistemul public de pensii. Art.62, alin.(3) din legea nr.100/2017 dispune că „În cazul în care se abrogă integral textul unei părți, cărți, unui titlu, capitol, unei secțiuni, subsecțiuni, unui paragraf, punct, articol, alineat, subpunct, unei litere sau al diviziunii acesteia, numărul sau litera cu care este însemnat elementul respectiv nu se atribuie altor elemente structurale din șirul dat.”</p>	<p>Se acceptă. Articolul 15¹ din proiect va deveni articolul 15². (9 voturi „pentru”)</p>
4.	<p>Se completează cu art. 15¹ cu următorul cuprins: „Articolul 15¹. Pensia anticipată pentru stagiul lung (1) Dreptul la pensie anticipată pentru stagiul lung se acordă persoanelor care au realizat un stagiul contributiv de cotizare cu 5 ani pentru bărbați și cu 3 ani pentru femei mai mare decât cel prevăzut la art. 42 alin. (1) din prezenta lege. (2) La calcularea stagiului de cotizare necesar acordării pensiei anticipate pentru stagiul lung nu se iau în calcul perioadele necontributive prevăzute la art. 5 alin. (2) și art. 50 alin. (1) lit. d) și e). (3) Cuantumul pensiei anticipate pentru stagiul lung se stabilește în aceleași condiții în care se stabilește cel al pensiei pentru limită de vîrstă. (4) Pensia anticipată pentru stagiul lung se acordă de la data depunerii cererii.</p>	<p>4. Se completează cu art. 15¹ cu următorul cuprins: „Articolul 15¹. Pensia anticipată pentru stagiul lung (1) Dreptul la pensie anticipată pentru stagiul lung se acordă persoanelor care au realizat un stagiul contributiv de cotizare cu 5 ani pentru bărbați și cu 3 ani pentru femei mai mare decât cel prevăzut la art. 42 alin. (1) din prezenta lege. (2) La calcularea stagiului de cotizare necesar acordării pensiei anticipate pentru stagiul lung nu se iau în calcul perioadele necontributive prevăzute la art. 5 alin. (2) și art. 50 alin. (1) lit. d) și e). (3) Cuantumul pensiei anticipate pentru stagiul lung se stabilește în aceleași condiții în care se stabilește cel al pensiei pentru limită de vîrstă. (4) Pensia anticipată pentru stagiul lung se acordă de la data depunerii cererii.</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>În partea ce ține de completarea legii cu art.15¹, ținem să precizăm, că acest articol a fost abrogat prin Legea nr.317/2017 pentru modificarea și completarea legii nr.156/1998 privind sistemul public de pensii. Art.62, alin.(3) din legea nr.100/2017 dispune că „În cazul în care se abrogă integral textul unei părți, cărți, unui titlu, capitol, unei secțiuni, subsecțiuni, unui paragraf, punct, articol, alineat, subpunct, unei litere sau al diviziunii acesteia, numărul sau litera cu care este însemnat elementul respectiv nu se atribuie altor elemente structurale din șirul dat.”</p>	<p>Se acceptă. Articolul 15¹ din proiect va deveni articolul 15². (9 voturi „pentru”)</p>

	<p>(5) La data îndeplinirii cumulative a condițiilor pentru acordarea pensilor pentru limită de vârstă prevăzute la art. 15 alin. (1) se acordă, la cerere, pensie pentru limită de vârstă prin adăugarea perioadelor necontributive asimilate și a celor contributive.</p>		<p>De aceea, textul redat la art.15¹ urmează a fi expus într-un articol nou, prin completarea legii cu art.15².</p>	
<p>9. Articolul 15¹. Pensia anticipată pentru limită de vârstă</p>	<p>4. Se completează cu art. 15¹ cu următorul cuprins: „Articolul 15¹. Pensia anticipată pentru stagiul lung (2) La calcularea stagiului de cotizare necesar acordării pensiei anticipate pentru stagiul lung nu se iau în calcul perioadele necontributive prevăzute la art. 5 alin. (2) și art. 50 alin. (1) lit. d) și e).</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>Cu referire la conținutul art.15¹: la alin.(2), se propune ca la calcularea stagiului de cotizare necesar pensiei anticipate pentru stagiul lung, să nu fie luate în calcul perioadele necontributive prevăzute la art.5 alin.(2) și art.50 alin.(1) lit. d) și e). a) Dacă să facem o analiză de conținut a art.5 în corelare cu art.50 din lege, se poate observa o dublare de trimitere la aceste articole, fiindcă art.5 alin. (2) lit. g) prevede, că perioadele</p>	<p>Se acceptă. (9 voturi „pentru”) Alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) La calcularea stagiului de cotizare necesar acordării pensiei anticipate pentru carieră lungă nu se iau în calcul perioadele necontributive prevăzute la art. 5 alin. (2).”</p>

	<p>Articolul 31. Solicitarea pensiei (1) Pensia se acordă la cererea persoanei care a obținut dreptul la pensie, a tutorelui (curatorului) acesteia sau a</p>	<p>6. La articolul 31: alin. (2) se completează cu textul „Cererea de acordare a pensiei poate fi depusă în formă electronică cu aplicarea semnăturii electronice, prin</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>Art. 31 alin. (2), în redacția acestui alineat se prevede, că cererea de acordare a pensiei poate fi depusă în formă electronică cu aplicarea semnăturii electronice, cu excepția stabilirii</p>	<p>Nu se acceptă. (9 voturi „pentru”)</p>
<p>necontributive ale asiguratului sunt perioadele în care au fost realizate activitățile specificate la art.50 alin.(1) lit. d) și e) până la 1 ianuarie 1999, iar art.50 alin.(1) dispune, că în afară de perioadele specificate la art.5, în stagiul de cotizare se includ perioadele în care s-au desfășurat următoarele activități până la 1 ianuarie 1999. De aceea, întru evitarea dublărilor de reglementare, sintagma „și art.50 alin.(1) lit. d) și e)” urmează a fi exclusă din cuprinsul alin.(2) al art.15¹.</p>					

<p>reprezentantului desemnat prin procură.</p>	<p>intermediul portalului guvernamental unic al serviciilor publice, portalului guvernamental al cetățeanului ori paginii web oficiale a Casei Naționale de Asigurări Sociale cu excepția persoanelor menționate la alin. (2¹) din prezentul articol și în cazul stabilirii pensiilor prevăzute la art. 9 lit. c), d) și e) al prezentei legi. Pensia se va stabili în baza datelor din contul personal al asiguratului gestionat în conformitate cu Legea privind sistemul public de asigurări sociale.”</p>		<p>pensiilor prevăzute la art. 9 lit. c), d) și e) din lege. Adică, vor beneficia de dreptul de a depune cerere în formă electronică beneficiarul pensiei pentru limită de vârstă și pensiei de dizabilitate, pe când beneficiarii de pensie de urmaș, pensie specială și pensie anticipată pentru stagiul lung nu vor beneficia de acest drept.</p> <p>Nota informativă la proiectul de act normativ nu justifică care ar fi raționamentul acordării acestei posibilități doar unor categorii de beneficiari de pensii, spre exemplu, <i>pentru limită de vârstă</i>, persoana va putea depune cerere în formă electronică, iar pentru <i>pensie anticipată pentru stagiul lung</i> nu va beneficia de acest drept. Or, conform normelor de tehnică legislativă, propunerile legislative</p>	
--	--	--	---	--

				<p>trebuie fundamentate în mod obiectiv, cu date concrete, care să permită o evaluare corectă a măsurilor propuse, care să susțină în mod obiectiv datele prezentate și concluziile enunțate, de natură să justifice intervenția normativă.</p> <p>Aceeași obiecție se referă și la exceptarea persoanelor prevăzute la alin. (2¹) al acestui articol.</p>	
11.	<p>Articolul 36. Plata pensiei către persoana care și-a stabilit domiciliul în străinătate</p> <p>(3) Beneficiarul de pensie va completa certificatul de viață și îl va semna la misiunea diplomatică/oficiul consular al Republicii Moldova de pe teritoriul statului de domiciliu sau la subdiviziunile teritoriale ale Casei Naționale de</p>	<p>8. La articolul 36, alin. (3) după textul „va completa certificatul de viață și îl va semna la” se completează cu cuvintele „ autoritatea publică administrativ locală, notarul public.”.</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>Art. 36 alin. (3), în partea ce ține de utilizarea sintagmei „<i>autoritatea publică administrativ locală</i>”, menționăm, că în legislația națională (spre exemplu, Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală), acest termen este redat ca „<i>autorități ale administrației publice locale</i>”. Cu titlu de informare, aceeași</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>(9 voturi „pentru”)</p> <p>Punctul 9 va avea următorul cuprins: „9. La articolul 36 alineatul (3), după cuvintele „va completa certificatul de viață și îl va semna la” se introduce textul ” autoritatea administratiei</p>

	Asigurări Sociale, care va autentifica faptul că acest document a fost semnat personal de către titularul drepturilor sociale.			terminologie se cuprinde și în Legea României nr. 215/2001 administrației publice locale, precum și în Carta Europeană a Autonomiei Locale. Pentru o exprimare adecvată stilului normativ, recomandăm revederea formulării respective, ținându-se cont de terminologia consacrată juridic la nivel internațional.	publice locale, la un notar public sau la”.
12.			Deputatul în Parlament Vladimir ODNOSTALCO	La punctul 9 din proiect articolul 41 va avea următorul cuprins: „ Articolul 41. Vârstele de pensionare (1) Se stabilește vârsta standard de pensionare de 62 de ani pentru bărbați și de 57 de ani pentru femei. (2) Pentru femeile care au născut și au educat până la vârsta de 8 ani cinci și mai mulți copii se	Nu se acceptă. Nu a fost susținut de către Guvern. (4 voturi „pentru” 5 abțineri de la vot)

				<p>stabilește vârsta de pensionare de 54 de ani. (3) Pentru persoanele care au realizat stagiul de cotizare în condiții deosebite de muncă cel puțin 10 ani compleți, vârsta standard de pensionare stabilită la alin.(1) se diminuează conform tabelului nr.2.” Tabelul nr.2</p> <table border="1" data-bbox="678 504 1348 817"> <thead> <tr> <th>Stagiul de cotizare realizat în condiții deosebite de muncă (ani împliniți)</th> <th>Reducerea vârstei standard de pensionare</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>10</td> <td>5 ani</td> </tr> <tr> <td>11</td> <td>5 ani 6 luni</td> </tr> <tr> <td>12</td> <td>6 ani</td> </tr> <tr> <td>13</td> <td>6 ani 6 luni</td> </tr> <tr> <td>14</td> <td>7 ani</td> </tr> <tr> <td>15</td> <td>7 ani 6 luni</td> </tr> </tbody> </table>	Stagiul de cotizare realizat în condiții deosebite de muncă (ani împliniți)	Reducerea vârstei standard de pensionare	10	5 ani	11	5 ani 6 luni	12	6 ani	13	6 ani 6 luni	14	7 ani	15	7 ani 6 luni
Stagiul de cotizare realizat în condiții deosebite de muncă (ani împliniți)	Reducerea vârstei standard de pensionare																	
10	5 ani																	
11	5 ani 6 luni																	
12	6 ani																	
13	6 ani 6 luni																	
14	7 ani																	
15	7 ani 6 luni																	

				<p>a vieții la bărbați s-a micșorat comparativ cu anul precedent cu 0,9 ani, iar la femei – cu 1,2 ani.</p> <p>În ultimul an scăderea indicatorului se datorează în mare parte creșterii semnificative a ratei mortalității generale atât la bărbați, cât și la femei.</p> <p>Astfel, în anul de referință comparativ cu anul 2019 s-a înregistrat o creștere semnificativă a numărului de decese - cu 4 245 cazuri (sau cu 11,7%) mai mult. Unul dintre motivele creșterii mortalității a fost pandemia de Covid-19. Conform informației furnizate de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, în 2020 din această cauză au decedat 2853 persoane, dintre care 1490 bărbați și 1363 femei.</p>
--	--	--	--	---

				<p>Rata mortalității în 2020 a constituit 15,4 decedați la 1000 locuitori, inclusiv la bărbați – 17,1‰, la femei – 14,0‰.</p>	
13.			<p>Deputații în Parlament Inga SIBOVA și Svetlana CĂPĂȚINĂ</p>	<p>1. La articolul 41 punctul (2) va avea următorul conținut: (2) Pentru femeile care au născut și educat până la vârsta de 8 ani trei și mai mulți copii se aplică vârstele standard de pensionare conform Tabelului nr.2, diminuate cu 3 ani. 2. la articolul 41 se adaugă punctul (3) cu următorul conținut: (3) Pentru femeile care au născut și educat până la vârsta de 8 ani cinci și mai mulți copii se aplică vârstele standard de pensionare conform Tabelului nr.2, diminuate cu 6 ani.</p>	<p>Nu se acceptă. Nu a fost susținut de către Guvern. (3 voturi „pentru”, 5 abțineri de la vot)</p>
14.			<p>Direcția generală juridică</p>	<p>Art. 41, privitor la expunerea Tabelului</p>	<p>Se acceptă.</p>

15.			a Secretariatului Parlamentului	nr.2 ¹ într-o nouă redacție, menționăm, că redacția textului propus este identic cu cel existent în Lege, pentru care motiv considerăm inopportună expunerea acestuia într-o nouă redacție.	Punctele 10 și 11 din proiect se exclud. (8 voturi „pentru”)
		Deputatul Dan PERCIUN		<p>La punctul 10, articolul 42 va avea următorul cuprins: „Articolul 42. Stagiul de cotizare</p> <p>(1) Se stabilește stagiul complet de cotizare de 33 de ani pentru bărbați și 30 de ani pentru femei.</p> <p>(2) Se stabilește stagiul special pentru persoanele care au realizat stagiul de cotizare în condiții deosebite de muncă prin diminuarea, conform tabelului nr.2, a stagiului complet de cotizare prevăzut la alin.(1). Lista locurilor de muncă în condiții deosebite, în temeiul căreia se acordă</p>	<p>Nu se acceptă. Nu a fost susținut de către Guvern.</p>

16.	<p>Articolul 5. Stagiul de cotizare</p> <p>(2) Perioadele necontributive ale asiguratului asimilate stagiului de cotizare sunt:</p> <p>a) perioada de îndeplinire a serviciului militar în termen sau cu termen redus;</p> <p>a¹) perioada de îndeplinire a serviciului militar prin contract sau a altui serviciu asimilat acestuia, dacă nu este posibilă stabilirea pensiei în condițiile Legii asigurării cu</p>		<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>b) cât privește propunerea de neincludere a perioadelor necontributive prevăzute la art. 5 alin. (2) în stagiul de cotizare necesar acordării pensiei anticipate pentru stagiul lung trebuie să menționăm, că nota informativă nu conține nici un argument referitor la oportunitatea neincluserii acestor perioade necontributive în stagiul de cotizare. La</p>	<p>pensie pentru limită de vârstă în condiții avantajoase, precum și modul de aplicare a acestei liste se aprobă de Guvern.</p> <p>(3) Stagiul special se include la determinarea dreptului la pensie cu condiția că persoanele specificate la alin.(2) au fost ocupate în aceste lucrări ziua completă de muncă.”</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>(3voturi „pentru”, 5 abțineri de la vot)</p> <p>Această este o oportunitate pentru orice persoană care a fost angajată efectiv în câmpul muncii pentru o perioadă mai îndelungată. Este de menționat, că circa 4500 de persoane, conform estimărilor CNAS</p>
-----	--	--	---	--	--	---

<p><u>pensii a militarilor si a persoanelor din corpul de comanda si din trupele organelor afacerilor interne nr.1544-XII din 23 iunie 1993;</u></p> <p>b) perioada de îngrijire a unui copil până la vârsta de 3 ani de către unul din părinți sau de tutore în caz de deces al ambilor părinți;</p> <p>c) perioada în care asiguratul a beneficiat de indemnizație pentru incapacitate temporară de muncă, de ajutor de șomaj, de alocație pentru integrare sau reintegrare profesională;</p> <p>d) perioada de îngrijire a unui copil cu dizabilitate severă sub vârsta de 18 ani sau a unei persoane cu dizabilitate severă de către unul dintre părinți, de către tutore sau curator, până la angajarea în funcția de asistent personal;</p> <p>e) perioada de rezidențiat în învățământul postuniversitar obligatoriu;</p>		<p>alin. (5) al acestui articol se prevede, că aceste perioade necontributive vor fi incluse la acordarea pensiei pentru limită de vârstă, dar, considerăm a se analiza toți factorii sociali, pentru a pune pe poziție de egalitate toate persoanele beneficiare de pensii, atât pentru limită de vârstă, cât și pentru pensia anticipată pentru stagiul lung.</p> <p>Dat fiind faptul, că există, totuși, o diferență între acordarea pensiei pentru limită de vârstă și a pensiei anticipate pentru stagiul lung, reiterăm necesitatea examinării propunerii legislative prin prisma respectării principiilor organizării și funcționării sistemului public de asigurări sociale, în special, al principiului egalității consacrat la art. 3 din Legea nr. 489/1999 privind sistemul public</p>	<p>vor putea beneficia de această posibilitate în anul 2022.</p>
--	--	--	--

	<p>f) perioadele de activitate necontributive în funcția de judecător și procuror de până la 31 decembrie 2005;</p> <p>g) perioadele în care au fost realizate activitățile specificate la art.50 alin.(1) lit. d) și e) până la 1 ianuarie 1999.</p>		<p>de asigurări sociale. Acest principiu asigură tuturor participanților la sistemul public – și contribuabili – și un tratament – un nediscriminatoriu în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege. În virtutea acestui principiu, considerăm că tratamentul diferit prevăzut pentru acordarea pensiei anticipate pentru stagiul lung în raport cu alte categorii de beneficiari de pensii va constitui o violare a principiului egalității, drept consecință, opinăm că această norma este disproporționată și va deveni o normă juridică de ficțiune. Această normă nu va putea fi aplicată, pe motiv că persoanele vor ieși la pensie în condiții generale înainte de</p>	
--	---	--	---	--

				<p>acumularea stagiului necesar pentru acordarea pensiei anticipate pentru stagiul lung.</p> <p>De asemenea, este de menționat, că prevederile articolului menționat nu ia în considerare perioada aflării în serviciul militar obligatoriu, precum și nu oferă acest dreptul nici veteranilor de război pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova, persoanele participante la acțiunile de luptă din Afganistan, precum și la acțiunile de luptă de pe teritoriile alfor state. Or, potrivit art. 2 din Legea nr. 1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei, obligația militară este o datorie constituțională a cetățenilor Republicii Moldova.</p>	
--	--	--	--	---	--

17.		<p>Articolul II. - Începând cu data de 1 ianuarie 2022, suportul financiar de stat, în condițiile punctului 2) al articolului IV din Legea nr. 147 din 17 iulie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 223-230, art. 505), cu modificările și completările ulterioare, nu se stabilește.</p>	<p>Guvernul Republicii Moldova</p>	<p>Articolul II se completează cu un alineat cu următorul cuprins: „(2) Legea nr. 231/2020 pentru modificarea Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr. 353-357, art. 268) se abrogă.”</p>	<p>Se acceptă. (8 voturi „pentru”) A se vedea redacția de la punctul 18 din Sinteza.</p>
18.	<p>Articolul II. - Începând cu data de 1 ianuarie 2022, suportul financiar de stat, în condițiile punctului 2) al articolului IV din Legea nr. 147 din 17 iulie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 223-230, art. 505), cu modificările și completările ulterioare, nu se stabilește. Articolul III. – (1) Prezentă lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2022. (2) Guvernul, în termen de 3</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>Art. II și Art. III, după conținut conține norme ce se atribuie la dispoziții finale și tranzitorii. Întru respectarea prevederilor art. 47 și art. 48 din Legea nr. 100/2017, sugerăm comasarea acestora într-un singur articol fiind denumit „Dispoziții finale și tranzitorii”. De asemenea, ținându-se cont de sugestia cuprinsă la pct. 1 din prezentul aviz, sugerăm</p>	<p>Se acceptă. (8 voturi „pentru”) Articolul II va avea următorul cuprins: „Art. II. – (1) Prezentă lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2022. (2) Începând cu 1 ianuarie 2022, suportul financiar de stat, în condițiile</p>	

		<p>luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.</p>		<p>pct. 2) al art. IV din Legea nr. 147 din 17/2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 223-230, art. 505), cu modificările ulterioare, nu se stabilește. (3) Legea nr. 231/2020 pentru modificarea Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr. 353-357, art. 268) se abrogă. (4) Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, va aduce actele sale normative în</p>
--	--	---	--	---

						concordanță aceasta.”	cu
--	--	--	--	--	--	--------------------------	----

**Președintele Comisiei
Dan PERCIUN**